

Zakynthos, een paar tips voor de Vesaliuspelgrim

Hoe vaak heb ik niet, altijd vanuit dezelfde kamer in het Phoenixhotel op het Solomosplein, de zonsopgang achter het kerkje van de Heilige Nikolaas van Molos gefotografeerd. Het gebedshuis stond er al toen Andreas

Vesalius hier wat verder ontscheepte en ter plekke stierf. Achter het kerkje, de bibliotheek en culturele centrum kijkt zijn buste al een halve eeuw, elke ochtend, naar hetzelfde schouwspel. Telkens ik op het eiland kwam, ging ik hem daar groeten, tot groot jolijt of grote ergernis van mijn reisgenoten.

Sinds de Vesalius Continuum Conferentie in september 2014 staat op het Solomosplein nog een Vesaliusmonument. Het bronzen beeld van de Belgische medische kunstenares Pascal Pollier en de Britse forensische artiest Richard Neave, op een voet bewerkt door beeldhouwer Chantal Pollier, stelt niet de anatoom voor, wel zijn werk en overlevend genie.

Dat Vesalius nog altijd zo centraal op Zakynthos staat, mag eigenlijk een wonder heten. Sinds het overlijden van zijn lokale bewonderaar, historicus en apotheker Nicolas Barbianis was onze anatoom zijn steun op het eiland kwijt. Ik hoop met de

viering in 2014 dat tij te hebben gekeerd, al was maar tot 2064 als het eiland de vijfhonderdste verjaardag van zijn overlijden moet herdenken.

Het Solomos- en Ladikosplein dat vroeger trouwens naar Vesalius was genoemd, moet het vertrekpunt van uw pelgrimstocht zijn.

Neem eerst de tijd voor twee drankjes, een eerste op het terras van het Phoenixhotel en een tweede op het terras van het Red Rock-café naast de kerk, en dat aan de andere kant ook uitkijkt op de buste op het voormalige Vesaliuspleintje. Beide terrassen worden bevolkt door plaatselijke vertegenwoordigers van meerderheid en oppositie in de gemeenteraad. Aan u om uit te vissen wie vandaag waar zit.

Op het Solomosplein ligt ook het Post-Byzantijns museum. Wegens besparingen is het vaak gesloten, maar als het u lukt, vindt u bij de ingang een indrukwekkende maquette van Zakynthos van voor de allesvernietigende aardbeving van 1953. Binnen, tussen geredde schatten en andere kunstwerken, hangen ook nog een paar foto's van de verdwenen Santa Maria delle Grazie kerk waar Vesalius werd begraven.

Naast het museum loopt u naar het Sint Markusplein. Hebt u ondertussen trek dan moet u zeker ingaan op de uitnodigingen van de obers van het restaurant Gallo D'Oro dat vandaag Popolaros heet: uitstekende lokale keuken en voortreffelijke plaatselijke huiswijn. Op het driehoekige plein, in de linkerhoek, ligt ook nog een uitstekende Italiaan, Alesta. Maar dat is misschien voor later, na uw bezoek aan het Museum van Solomos, Kalvos en andere illustere Personen van Zakynthos, en de Sint Markuskerk tussen het museum en het niet onaangename Dianahotel.

Het is opvallend dat de katholieke kerk meer aan Vesalius herinnert dan het museum. Een bekentenis: tijdens een van mijn eerste bezoeken aan het eiland ontdekte ik achter de kerk, tussen de rommel, ettelijke gebeeldhouwde marmeren grafstenen. Een drukke correspondentie met het katholieke bisdom in Korfu om ze te redden leverde niets op. Tijdens een van de laatste reizen ter voorbereiding van de conferentie stelde ik vast dat de stenen,

zoals voorspeld en gevreesd, verdwenen waren. Zo staat het ook in mijn boek *In Search of Andreas Vesalius - The Quest for the Lost Grave* (Lannoo Campus).

Maar tijdens de vieringen waren de stenen terug: mooi gepolijst en vastgeklonken tegen de binnenmuren van de kerk. U ziet er onder meer het embleem van de Franciscanen, de gekruiste armen van Christus en Sint Franciscus, beide met stigmata, misschien afkomstig van de Santa Maria delle Grazie. Van de icoon van de zwarte madonna, vereerd door zowel orthodoxen als katholieken, staat het vrijwel vast dat ze van de verdwenen kerk van Vesalius komt. Bij de burens, het museum van illustere stadsgenoten helaas zonder Vesalius, verwijst alleen een ets naar de anatoom, de buste van zijn bewonderaar Barbianis en diens plakboeken van de aardbeving van '53.

Via het steegje aan het Dianahotel loopt u bijna recht naar het verdwenen graf van Vesalius, in het oostelijke deel van de stad. De wijk is eenvoudiger dan het toeristische westelijke stadsdeel maar authentieker.

Het graf van Vesalius ziet u niet: het ligt deels onder het kruispunt van Kolyva en Kolokotroni, tegenover het aangename Palatinohotel, deels onder noodchalets opgetrokken in de jaren vijftig.

In de buurt liggen nog bijzonder charmante kerkjes, zestiende-eeuws, gerestaureerd of vervallen. Zoals aan het Britse kerkhof dat vandaag misschien nog is gesloten. Ook het heropgebouwde logegebouw waar reguliere vrijmetselaar Barbianis lezingen over Vesalius gaf, is een *photo opp* waard.

Via Chiottistraat, met een middeleeuwse put op het betonnen pleintje, klimt u naar boven, naar het Heilige Katarinakerkje aan de hoofdweg. De hele omgeving van het kerkje ligt vol archeologische overblijfselen, ongetwijfeld ook van de Santa Maria.

Van hieruit bereikt u de middeleeuwse burcht die boven de stad troont. Het embleem van de gevleugelde Venetiaanse leeuw siert één van de poorten.

Voor of na dat verplichte bezoek heb ik nog drie stops die meer tot mijn favorieten behoren. Wat verloren in een zijstraatje, vindt u het kerkje van Sint Joris van de Vriendenvereniging. Hier kwamen vrijheidsstrijders van Griekenland en hun regulier maçonnieke vrienden in het geheim samen. Kijk maar eens op het lijstje naast het altaar wie er allemaal is ingewijd; het originele document hangt in het Solomosmuseum. Boven het kerkje ligt het indrukwekkende Joodse kerkhof waarvan de oudste graven dateren uit de vijftiende eeuw. Aan de andere kant

van hoofdweg ligt de Heuvel van Strani, met zicht op het vasteland, waar dichter Solomos de kanonnen van de vrijheidsstrijd hoorde.

De westelijke kant van de stad is moderner en drukker. En of u nu langs de kade wandelt of op de parallelle binnenwegen, uw bestemming is de Dionysioskerk, tegenover de ingang van de haven. In de kerk groet u de gemummificeerde heilige die als knaap misschien nog de begrafenis van Vesalius heeft gezien, want hij woonde in de buurt van de Santa Maria. De vijftiende-eeuwse Faneromenikerk in de buurt is zeker ook de moeite.

Als u ondertussen honger hebt gekregen suggereer ik op de kade, in het midden ongeveer, taverna Varkarola. De eigenaar en zijn zonen zingen 's avonds Zakynthische canto's: tussen lekkere schotels waant u zich even in Venetië.

Neem zeker ook de tijd voor een verkenning van de rest van het eiland. Gidsen zullen u onder meer naar de minder bekende stranden van Vasilikos leiden, met een bootje naar blauwe grotten, de caretta-schildpadden en wereldberoemde witte baaien varen. Op het meest bekende strand ligt sinds de jaren tachtig een aan de grond gelopen smokkelschip te roesten. Ik houd meer van oude kerken en kloostertjes, zoals het wondermooie Sint Joris Ton Krimnon, gebouwd omstreeks 1540.

Nu u een geharde Zakynthosreiziger bent, stuur ik u toch ook maar naar Laganas. Lang, maar onterecht, werd aangenomen dat Vesalius hier aangespoelde. De ondertussen super-toeristische baai bereikt u via de Laganasstrip, het plaatselijke Sodom en Gommorah. In de uiterst oostelijke hoek van het strand ligt het Vesaliusmonument dat Griekse alumni van

Belgische universiteiten er hebben opgericht. Via de Vésalestraat bereikt u om de hoek een prachtige olijfberg met zicht op de baai; ooit herdacht Barbianis hier de dood van Vesalius.

Als uitsmijter nog twee geheimtips. De kreeftspaghetti in het restaurant van Porto Roma ruïneert alleen uw hemd met wat spatten maar is verder uitstekend. En in Marathias (Keri Bay) raad ik Taverna Votsalo aan: het uitzicht op schildpaddeneiland is er adembenemend. De kans is groot dat u er uw volgende bezoek aan het eiland plant.

Theo Dirix (Consul in Griekenland van 2011 tot 2015)